

3. Når følgerne gør oprør

Jeg har haft en bundnaiv tro på folk. Så findes der enkelte psykopater derude som Peter Madsen og Peter Lundin og Peter, hvad de nu hedder, men bortset fra det så er vi alle sammen i bund og grund gode mennesker, der gerne vil være gode venner. Den glider lidt, når man har det arbejde, jeg har.

Det her er Mette Marie Lei Lange. Hun lever af at være influencer og deler ud af sit liv på sociale medier. Hun ved, hvordan det føles, når følgerne gør oprør mod perfektheden og forsøger at kradse i overfladen og forsøger at finde uperfektheder.

For eksempel har jeg engang sagt, at jeg egentlig var godt tilfreds med at have små bryster. Og det blev så til, at jeg synes, at folk, der får silikonebryster, var nogle sluts. Det udviklede den sig til i kommentarfeltet. Så derfor skal man passe på, hvis man gerne vil undgå den slags. Så kan man sige, "Nå jo, du kan jo ikke gøre alle tilfredse." Og det er også rigtigt. Og det må man også leve med en gang imellem. Men jeg prøver i hverdagen at undgå at pisse folk af, fordi jeg orker det ikke.

Jeg tog på et tidspunkt selv et opgør med perfektionskulturen. Jeg stoppede med at følge dem, som fik mig til at have det dårligt med mig selv. Dem som gav mig en følelse af utilstrækkelighed og selvhad. Og det var starten på den rejse, jeg er på i denne podcast om Forfængelighedens Århundrede. Det er en rejse ind i min - Olivia Friis Uhrbrands - forfængelighed, men også ind i din og måske menneskehedens forfængelighed. Måske er det en del af det at være menneske. I disse år er det, som om den bliver forstærket og vokser på de sociale medier, hvor vi jagter likes og anerkendelse, og hvor vi kan se andres perfekte liv udfolde sig. Jeg har talt med historikere om 1700-tallets vilde selviscenesættelser. Jeg har været på skønhedsklinik og hørt, hvordan skønhed bliver formet. Jeg har kigget ind bag en influencers perfekte Insta-overflade. Og jeg vil gerne forstå, hvorfor vi mennesker åbenbart ikke kan lade være med at kradse i overfladen hos kendte mennesker. I denne episode fører min rejse mig derfor til historiker Ulrik Langen. Han vil gerne fortælle mig om 1700-tallets smædeskrifter. Men først hopper jeg på toget.

Jeg på vej hjem til blogger Mette Marie Lei Lange, som forhåbentlig vil fortælle mig lidt om bagsiden af medaljen ved at være blogger og influencer. Jeg ved, hun har oplevet

noget lidt grimme ting ved at være i offentlighedens søgelys. På sin barsel startede Mette Marie en blog, og den og Instagram har hun levet af siden.

Hej! Tak fordi jeg måtte komme. S

Selv tak.

Hvad har du oplevet af kritik? Nu springer jeg bare totalt ud i det. Men jeg ved, du har oplevet nogle ting.

Jeg vil sige det sådan, at jeg har været blogger i syv år snart - seks et halvt år - og de første fire år har det været ren honeymoon. Der har der bare været hyggeligt og sjovt og fantastisk. Og så de sidste to års tid er stemningen skiftet lidt. Jeg er ikke specielt sådan kontroversiel på min blog. Jeg skriver om mig selv og min hverdag og mine tanker om det. Det er meget damebladsagtigt. Så har det været sådan, at folk, der synes, at det kan de bruge til noget - folk, der har tvillinger, eller folk, der er det samme sted i livet som mig eller sådan noget... Dem, der synes, at det kan de bruge til noget en gang imellem, de følger så med. Og folk, der ikke synes, det var spændende, de har fint styret udenom. Men det har så ændret sig. Og det kan jeg se, at det er ikke kun mig. Det er i hele branchen, at der er mange flere mennesker, der tager stilling til bloggere nu. Og det skyldes jo måske nok, at vi også blander os i flere debatter. Altså, nu sidder jeg her og snakker med dig, og det vil sige, der er nogen, der kommer til at høre den her podcast, som ikke anede, hvem jeg var. Og så tænker de, "Det skal jeg lige finde ud af." Så går de ind og læser min blog og tænker, "Det var da utroligt, hun kan lever af det dér. Hold kæft noget lort!" Og så har de lyst til at fortælle mig det. På samme måde som at jeg har været med i Go' Aften Danmark og har været med steder, som er uden for mit eget domæne. Og det betyder, at der er nogle mennesker, som ikke havde bedt om at vide, hvem jeg var, som så har fundet ud af det, og det har de syntes var irriterende - gætter jeg på.

Noget af det, jeg har været udsat for, eller hvad man skal sige... Noget af det, jeg oplever... For eksempel her i den forgangne uge var jeg i Berlin i tre dage. Jeg tog toget derned, både fordi at det synes jeg, var en god idé, og også fordi når man flyver, så ved man, at man udsætter sig selv for muligheden for at blive kritiseret.

Nå! Jeg sad straks og tænkte, om det var, fordi du ikke vil have corona.

Det tror jeg lige så godt, du kan få i en togkupé.

Men du bliver kritiseret for at flyve?

Ja, det gør jeg. Det er jeg blevet rigtig meget: kritiseret for at flyve på ferie. Jeg har endda fået at vide, at der var flere, der skrev til mig, at de synes, det er okay, de flyver, og at de faktisk flyver nogle gange mere, end jeg gør. Men de er jo heller ikke influencere, og fordi jeg er influencer, så må jeg ikke flyve, fordi mit valg påvirker andres. Så når de ser mig flyve på ferie, så giver jeg andre lyst til også at flyve på ferie. Og derfor så er jeg er med til at ødelægge ozonlaget, ikke? Det er sådan noget. Og nu har jeg så lige været i Berlin mandag til onsdag. Jeg var der i to en halv dag for at slappe af, og jeg havde en lille skriveopgave. Og jeg har boet i Berlin engang, så jeg havde ikke de store tanker om at skulle ud og opleve alt muligt, men der var rigtig mange, der spurgte, om jeg ikke godt ville linke til de steder, jeg havde været, og de steder, jeg havde spist og sådan noget, mens jeg var der. Så det gjorde jeg, da jeg kom hjem. Og der fik jeg sådan en bredside i kommentarfeltet af to forskellige læsere, der skrev, at det var simpelthen for pauvert og pinligt, at jeg linkede til disse steder, fordi jeg var da en verdenskvinde, der havde rejst meget, og jeg burde da vide, at Berlin kunne meget mere end det. Og det var fandme for pinligt. Folk, der simpelthen var provokeret af, at jeg skrev, at jeg havde været på Ritter Sport-museet, fordi der kan man lave sin egen chokolade, og jeg er glad for chokolade, og det er mine børn også. Så der havde jeg altså været, og det havde jeg så fortalt, og det var simpelthen for dårligt. Der skulle jeg simpelthen have lavet noget mere spændende.

Jeg har haft en bundnaiv tro på folk. Så findes der enkelte psykopater derude som Peter Madsen og Peter Lundin og Peter, hvad de nu hedder, men bortset fra det så er vi alle sammen i bund og grund gode mennesker, der gerne vil være gode venner. Den glider lidt, når man har det arbejde, jeg har. Den tillid til at alle mennesker i udgangspunktet har lyst til, at vi skal get along. Altså, der var nogle uger, hvor jeg syntes, det havde været hårdt. Jeg havde været en del i fjernsynet, fordi jeg havde fået 10.000 mennesker til at melde sig som bloddonorer og stamcelledonorer på baggrund af nogle stories, jeg havde lavet på Instagram. Og derfor havde jeg været i Go' Morgen Danmark, Go' Aften Danmark og sådan nogle steder. Og det er måske derfor, der var kommet nye kunder i biksen, som syntes, at det ikke var på sin plads, at jeg tog den tid. Blandt andet var der én, der skrev, at hun var meget vred over, at der var sådan en fire

sidens artikel i donorbladet, som jo er omdelt til donorer... En fire siders artikel med mig om, at jeg havde lavet det her, og det var de jo rigtig glade for, at der var kommet 10.000 nye stamcelledonorer, fordi det betyder, at der er nogle mennesker, der kommer til at leve i stedet for at dø. Det er jo rigtig dejligt. Men denne pige syntes, at det var simpelthen for latterligt, at man valgte at bruge fire sider på mig, eller at jeg brugte min kanal på at få de her mennesker til at blive bloddonorer, fordi der fandtes altså også de her mennesker, som stod i regn og slud uden for fodboldstadioner og prøvede at få folk til at melde sig. Og de fik ikke fire sider i Bloddonorbladet. Fordi så kom jeg bare lige og tudede lidt på Instagram, og så fik jeg fire sider. Og det syntes hun fandme var strengt. Så jeg skulle ikke have indsamlet de 10.000, var hendes sluttende kommentar. Det skulle jeg have ladet være med. Og der tabte jeg bare skuffen. Det var toppen af poppen på, hvad jeg syntes, jeg havde hørt om de sidste par dage. Jeg var sådan, "Det er simpelthen fucking dumt, det dér! Og det gør mig ked af det, fordi kig dog lidt op i helikopteren. Hvad er det, du snakker om?"

Og der var jeg så i svømmehallen med mine unge et par dage efter. Og så var vi inde og bade og kom ud, og så havde jeg hængt mit håndklæde sammen med ungernes, og så var mit håndklæde væk. Og jeg tænkte, "Nå, det er jo et blåt håndklæde. Det er nemt at tage fejl af." Så da vi var færdige med at bade, så siger jeg til ungerne, "Jeg skal lige låne et af jeres håndklæder, fordi mit håndklæde er blevet væk." Så siger min datter, "Er der nogen, der har stjålet dit håndklæde?" Så siger jeg, "Nej! Selvfølgelig er der ikke nogen, der har stjålet det. Det er vel nogen, der har taget det ved en fejl." Og lige så snart, jeg har sagt det, tænker jeg, "Eller hvad?" Altså, det var ikke, fordi jeg tænkte, der var nogen, der vidste, det var mit håndklæde. Men jeg tænkte, "Ved du hvad, måske er der nogen, der har glemt et håndklæde, eller syntes, jeg havde et pænt håndklæde, og så har de tænkt, "Det nakker jeg."" Fordi der er åbenbart idioter derude. Mange flere, end jeg egentlig troede. Og det synes jeg er rigtig ærgerligt at få den med.

Jeg tænker lidt, at der er forskel på dem, der sidder og kommenterer på dig, og dem, der så sladrer om dig.

Det tror jeg ikke, nej. Det tror jeg sgu ikke. Fordi det er meget nemt at lave en falsk profil på Instagram eller at kommentere under et andet navn på bloggen. Og jeg kan jo se, at dem der kommenterer, så glemmer de, at de har deltaget i en konkurrence tidligere. Og deres IP-adresse er jo noteret inde hos mig. Så i den ene kommentar står der, "Ej! Den dér parfume vil jeg rigtig gerne vinde til min mor, fordi hun havde fødselsdag i sidste

uge." Og i den næste kommentar står der, "Ej, Mette Marie, du er simpelthen så dum og grim, og hvad laver du?" Så i det ene opslag hedder de Helle, og i det næste opslag hedder de Rikke, men jeg kan se, det kommer det samme sted fra. Og man starter jo med at sige til sig selv, "Det er jo nogle unge piger, der ikke ved bedre." Men jeg kan jo se, at det spænder bredt. Og det gør det jo. Der er nogle brodne kar i alle aldre. Og man kan jo ikke selv sige sig fri for det. Jeg sladrer da også. Jeg gør det bare bag folks ryg. Altså, jeg gør det, når jeg sidder og drikker en cola med en veninde, og det vil jeg da opfordre til i øvrigt. Jeg synes, det er noget rod, når det bliver taget ud i offentligheden. Det synes jeg. Men vi kan da ikke sige os fri, de fleste af os. Jeg kan ikke sige mig fri for også at snakke om andre mennesker og bagtale. "Har du hørt, at hende dér måske er gravid?" Og sådan noget. Det gør vi jo. Det er en del af dem, vi er. Det kan jeg godt forstå. Og jeg vil sige, jeg kan også godt forstå, at der er nogle, der tænker "Tager du pis på mig? Kan hende dér leve af det dér? Are you kidding? Jeg knokler røven ud af bukserne for at tjene til huslejen, og så sidder hun bare og spiser pandekager i arbejdstiden og får penge for at tage ud at rejse." Eller whatever. Det kan jeg godt forstå, man kan blive jaloux over og misundelig over. Det tror jeg også, jeg selv ville være. Så jeg forstår godt følelsen. Jeg synes så bare, at man har et ansvar for, hvordan man agerer.

Ja.

Der er nogle ting, jeg skriver meget åbent om. Jeg skriver meget åbent om mig selv og mine følelser og mine tanker. Og jeg har for eksempel fortalt, at min mand og jeg gik i parterapi, fordi det beslutter vi, før vi fik børn, at det ville vi gøre. Og det valgte jeg at dele, fordi jeg gerne ville fortælle folk, at det synes jeg egentlig kan være en god ide for nogen, inden man får krise. I stedet for at man venter til, at huset nærmest er røget på tvang. Og jeg deler mange ting om mig selv. Jeg har ikke noget problem med at dele, hvordan jeg ser ud, når jeg har tømmermænd, eller når jeg har nogle tanker, som jeg ikke nødvendigvis er stolt af. Overordnet set så prøver jeg ikke at male et glansbillede, så jeg synes, hvis man prøver at ridse i lakken herhjemme, så vil man kraftedeme hurtigt kede sig. Fordi det er sgu meget stille og rolig, og der er ikke nogen store lig i lasten. Så det er ikke sådan, jeg ser det. Men jeg tror, der er nogle, der synes, jeg er lidt for forelsket i min mand. Det har jeg fået at vide flere gange. Vi har været sammen i snart ti år, og jeg kalder det stadig forelsket. Sådan har jeg det. Og det er der nogen, der synes er irriterende, fordi de ikke er forelskede i deres mænd, eller fordi hvad ved jeg, at det er

simpelthen en for barnlig måde at kalde det, når man er næsten 40, så kan man ikke bruge ordet forelsket. I don't know. Der er i hvert fald nogen, der synes, det er provokerende af den ene eller den anden årsag. Og der kan jeg fornemme, at der er nogen, der har lyst til at sige, "Det kan ikke være rigtigt. Det kan ikke være rigtigt, at hun er forelsket i ham, at det udsagn kan være dækkende efter så lang tid. Så nu må vi hellere prøve at se, hvad vi kan lokke ud." Og der er jeg vare ked af, at der er ikke så meget at komme efter. Der kan det godt være, jeg har et andet ordforbrug, end andre mennesker har. Men ja, jeg er godt gift. Sådan er det. Så jeg føler ikke, at det er sådan en ridsen i lakken... Jo, det kan godt være, det er en ridsen i lakken. Det er et forsøg på at se, om der skulle være noget andet end det, jeg fortæller.

Så grænsen tidligere - kan man sige - gik i højere grad på, hvad har jeg lyst til at dele. Hvad vil jeg ikke have, at folk skal have et indblik i. Og nu går den både dér, men også i forhold til hvor er jeg bange for at blive misforstået. Og hvor har jeg ikke lyst til at starte en shitstorm. Og det kan være ved ret små ting. For eksempel har jeg engang sagt, at jeg egentlig var godt tilfreds med at have små bryster, og det blev så til, at jeg syntes, at folk, der fik silikonebryster, var nogle sluts. Det udviklede den sig til i kommentarfeltet. Så man skal passe på, hvis man gerne vil undgå den slags. Så kan man sige, "Nå jo, du kan jo ikke gøre alle tilfredse." Og det er også rigtigt. Og det må man også leve med en gang imellem. Men jeg prøver i hverdagen at undgå at pisse folk af, fordi jeg orker det ikke.

Det skal også siges... Jeg må hellere huske at nævne, at jeg er jo ikke den i branchen, der er mest ramt af det her. Jeg ved ikke, om jeg er en af dem, der tager det mest ind. Det ved jeg ikke jeg. Jeg er sgu ret følsom af natur, men jeg er jo ikke en af dem, der er mest ramt af det her. Og det er jo noget, vi snakker om, os bloggere og instagrammere imellem, når vi ses nogle gange. Men der kan jeg jo også høre, at der er nogle, der har nogle virkelig perfide følgere, som så laver kunstige Instagram-profiler, falske Instagram-profiler, som ikke har nogen billeder, som bare hedder "fuckdig@gmail.com" eller et eller andet, og som så bruger den til at sidde og skrive til folk. Det har jeg ikke været så udsat for.

Grunden til, at jeg har haft lyst til at blogge og leve af det, jeg gør, i så lang tid, er fordi, at jeg får instant gratification, når der er nogen, der kommenterer det og læser det og interagerer med det. Det er fandme en gave, at der er mennesker, der har lyst til at tage tid ud af deres hverdag til at interessere sig for, hvad der interesserer mig. Og det er jo selvfølgelig, fordi det forhåbentlig er noget, der interesserer os begge to. Og det er et privilegium, og det kommer jeg aldrig til at tage for givet. Og det gør jo, at jeg kan tjene

penge. Jeg kan leve af det, fordi jeg en gang imellem laver reklamer. Og det gør, at jeg kan være med til at skaffe opmærksomhed omkring nogle ting, som jeg synes er vigtige. Altså mine ambassadørsager med hjemløse, Plan Børnefonden og Stamcelle- og blod-donorere. Og så giver det mig noget som person. Jeg bliver glad. Jeg føler mig set som menneske. Og det er jo noget af det, vi allesammen gerne vil. Jeg føler mig genkendt i nogle af de mennesker, som skriver hos mig. Og nogle af de ting, jeg deler, kan nogle gange være noget, jeg føler, man kan sidde og være lidt alene med. Og så er der andre, der er så søde at byde ind og fortælle, at sådan har de det også med de her ting, eller at de har oplevet noget lignende. Og det fællesskab, jeg synes, jeg har fået omkring mig i bloggen og på Instagram jo også, det er så givende for mig og forhåbentlig også for dem i den anden ende. Og det er jo det, jeg kan mærke hos nogen, der følger med, som synes, at jeg leverer noget, som de kan bruge til noget. Enten som underholdning og nogle gange på et andet plan. Og det er jo det på det andet plan, der gør mig rigtig glad nogle gange.

Jeg kan godt være ærgerlig nogle gange over tonen, fordi jeg synes, at den har udviklet sig rigtig meget. Jeg synes, den er noget andet, end det var tidligere. Vi er mindre høflige på internettet. Det går en lille smule ud over mig som voksen kvinde, der er godt funderet i mit eget privatliv. Det går endnu mere ud over unge mennesker, der går i skole, og børn, som bliver udsat for mobning. Og man har jo set nogle forfærdelige konsekvenser af det her. Nogle gange kan man læse om det i avisen og sådan noget. Det er jo helt forfærdeligt med unge mennesker, der gør skade på sig selv og tager deres eget liv og sådan noget, fordi tonen kan blive så hård på internettet, fordi vi glemmer - og det lyder så populært sagt - men vi glemmer, at der sidder et rigtigt menneske på en anden side. Men altså, den måde, folk formulerer sig på, ville de sjældent formulere sig på i virkeligheden, som de gør på nettet.

Og jeg tror, vi har meget at lære endnu, i og med at internettet fylder så meget mere hele tiden. Hver eneste dag fylder internettet og vores kommunikation på internettet med hinanden både offentlige mennesker og ikke offentlige mennesker og alle mulige på kryds og tværs - om det så er kundeservice eller det, vi ser i fjernsynet, eller det, der møder os på Facebook... Det fylder mere og mere og mere, og det påvirker den måde, vi går til verden på. Og vi har stadig alle sammen en masse at lære. Så det, jeg synes, er interessant at snakke om i det her, det er jo: Hvordan er det, vi taler til hinanden? Hvad er vores gensidige ansvar? Hvad er mit ansvar som i anførselstegn "offentlig person"? Og det vil jeg virkelig putte i anførselstegn, fordi jeg synes, jeg er sådan en pseudokendis på internettet i en lille niche. Jeg ser virkelig ikke mig selv som en offentlig

person. Det gør jeg ikke, og det tror jeg virkelig også, der er mange mennesker, der ikke gør. Og det understreger egentlig min pointe om, hvordan skal vi tale til hinanden. Hvad kan man tillade sig?

Der var én, der skrev til mig i sidste uge, "Du har så mange læsere. Du må da forstå, at selvfølgelig bliver vi sure på dig nogle gange, og selvfølgelig får du svinere." Det synes jeg jo ikke burde være en selvfølge. Hvis jeg ikke sviner dem til, så synes jeg ikke, at de skal svine mig til.

Samtidig synes jeg, det er svært, fordi en ting er, at jeg selv kan til- og fravælge, hvad jeg vil se og høre på. Samtidig er man også i en tilværelse, hvor man hele tiden får at vide, at du kan, hvad du vil, du må, hvad du har lyst til, du kan blive, hvad du har lyst til. Og det er, som om jeg har tidligere haft det, som om jeg lidt har haft krav på de samme ting som nogle mennesker, jeg er overhovedet ikke er i samme situation som, har, fordi de er bare lige her bag min skærm.

Ja, det er virkelig godt sagt.

Og jeg føler bare, at samtidig med at jeg ser op til nogle, som måske har brandet sig selv på, at de også er mennesker, og at de også viser, at her spiser jeg leverpostej, så er det svært at skelne mellem, hvad er det, hun har, som jeg ikke har? Fordi jeg føler, hun er relaterbar.

Jeg har ikke noget at tilføje. Det synes jeg er virkelig godt sagt, fordi det er jo nok det, der er problemet. Det er, at folk kommer så tæt på, at det føles, som om det kunne lige så godt være mig. Hvorfor er det så ikke det?

Sladder og bagtalelse. Det er ikke noget nyt. Vi har altid sladret. Jeg husker selv sladdersiderne på Facebook, fra da jeg gik i gymnasiet. Det var anonyme sider om de forskellige skoler i området, hvor man kunne sende tips ind om folk. Blev man nævnt på dem, var man en af de populære, for al omtale var god omtale. Siderne udviklede sig til hardcore sladdersider med slutshaming og udlevering af eskapader til fredagens fester. Siderne blev lukket ned på stribe igen. I dag sladrer vi også. Anonymt gennem apps som for eksempel Jodel. Her kan alle med en anonym profil poste sladder om kendte og influencere. Jeg er selv fascineret af sladder om kendte. Det er som et stof, der opløfter mig i selvretfærdighed. Gennem sladder kan jeg få luft for mine frustrationer. Det gør

det nemmere for mig at tolerere, at influencerne besidder en magt, jeg ikke selv har. Mon ikke det var de samme følelser, der drev smædeskrifterne i 1700-tallet? Den tids sladderartikler. I slutningen af 1700-tallet opstod en decideret celebrity-kultur i Europa, hvor man fulgte med i kendte menneskers liv og sladrede om dem og spredte rygter. Det fortæller historiker Ulrik Langen mig, da jeg møder ham på Københavns Universitet.

Jeg er taget ud på Københavns Universitet på Amager for at snakke med professor i historie Ulrik Langen. OG jeg håber, at han kan fortælle mig lidt om, hvorfor man har haft behov for at sladre, og hvordan det har foregået i 1700-tallet.

Tak fordi du ville mødes med mig.

Jamen selvfølgelig.

Jeg havde dig på første semester, dengang jeg startede i '16.

I hvad?

I enevældens offentligheder.

Okay, ja.

Og siden da har min interesse for 1700-tallet bare blomstret helt vildt. Ja, det er fedt. Og jeg skrev bachelorprojekt sidste år om hofkulturen under Christian 6., hvor jeg blev helt vild fanget af det her med, at der var sådan en hierarkisk måde at iscenesætte sig selv på. Den opgave udsprang ligesom af en interesse, jeg har, for hele den her pragt- og magtudøvelse, der var i 1700-tallet. Og opgaven gjorde ligesom, at jeg kunne drage helt vildt mange paralleller til mit eget liv. Og jeg har så interviewet et par stykker nu, både nogle historikere omkring hele iscenesættelsen og forfængeligheden, og hvad man gjorde i skønhedens tegn og så videre. Og nu er jeg meget interesseret i at vide, hvornår glansbilledet krakelerer lidt i forhold til, at... Jeg har snakket med et par bloggere omkring livet i offentligheden i dag, og hvordan det på mange måder er meget grænseoverskridende, hvordan folk vil have mere og mere. Og jeg kunne rigtig godt tænke mig at finde ud af nu, hvordan det foregik i 1700-tallet med kritik og sladder om det øverste lag af samfundet. For det er dem, jeg ligesom har fokus på, fordi det dem, jeg

føler, der kan drages paralleller til. Så jeg ved ikke... Vil du fortælle mig lidt, hvordan sladderens foregik mod især hoffet i 1700-tallet?

Ja, jeg vil nok sige, at til at starte med skal man ligesom holde sig for øje, at offentligheden dengang i 1700-tallet var væsentlig anderledes, end den er i dag. Det er vi selvfølgelig klar over. Men der er faktisk rigtig, rigtig mange ting, hvor de to offentligheder, kan man sige, ligner hinanden på flere århundreders afstand. Men noget af det vigtigste er også, at man i første omgang forstår, at 1700-tallets offentlighed og en af de vigtigste kommunikationsformer blandt mennesker i 1700-tallet var jo mundtlig kommunikation og dermed også det, vi ville opfatte som rygter og sladder. Det vil sige, at det er i vid udstrækning den måde, man kommunikerer på. Fordi selvfølgelig skriver man breve til hinanden, og nogle læser også en avis. Men der står måske ikke så meget i. Så rigtig, rigtig meget af kommunikationen er mundtlig. Og det vil sige, at mundtlige forlydender har faktisk også en anden både autoritet og funktion, end det har i dag. For i dag er det sådan, at hvis der bare er nogen, der siger noget, så er det bare rygter, og så kan det afvises og så videre. Men på det her tidspunkt var det måske den eneste information, man fik om et givent emne eller om en eller anden person. Så man tillagde disse rygter en meget større betydning. Så det er sådan den ene ting.

En anden ting, hvor... Nu taler vi lige om forskellene, så kan vi tale om lighederne bagefter. En anden forskel er også, at hvis man ser de sociale medier i dag, så er de jo for det første ekstremt kortfattede. Altså, folk laver et opslag, og så er det ligesom det. Og de er jo også tit meget visuelt bårne. Altså influencere og så videre har jo altid billeder. Det handler om at lægge Instagram-billeder op i sådan en eller anden form for kontinuerligt flow, hvor der både skal være noget genkendeligt og lidt nyt. Billederne skal ligne en anden, men der skal samtidigt også være en lille smule nyt hver gang.

Lidt uopnåeligt.

Ja, og ikke bare uopnåelig, men også det dér med, at der skal ikke foregå noget, der er for meget ude af den normale kontekst. Altså en eller anden kendt influencer skal ikke begynde at lave nogle meget mærkelige ting eller se helt anderledes ud eller et eller andet. Altså, publikum forventer nogle bestemte ting. Så meget af det her handler jo om publikum og publikums forventninger. Og man kan sige, at der sker rigtig meget i 1700-tallet, og det sker jo med indførelsen af trykkefriheden i 1770. Altså det vil sige, at der gives ytringsfrihed i Danmark. Det varer ikke mere end cirka 3 år, så bliver der lukket lidt

for det igen. Og så kommer der i løbet af århundredet flere reguleringer, som også åbner for det igen og så videre. Det er så en anden historie. Men man kan sige, det skaber en helt ny måde at kommunikere bestemte ting på.

For det første så kan man ikke længere blive straffet for skrifter, som er anonyme, og hvor man måske lægger sig ud med folk. Og det er jo det, man ser, især i sommeren 1771, at der kommer en lang række skrifter, som er en eller anden form for smædeskrifter, der i forklædning skriver om Struensee og Caroline Mathilde. Hun kaldes en liderlig, engelsk tæve og så videre i sådan en eller anden fabel om en hunhund og så videre. Så det er selvfølgelig pakket ind på en måde, men der var ikke nogen på det tidspunkt, der var i tvivl om, hvad det var, det handlede om. Hvis vi kigger på dem i dag, er de sådan lidt svære at tyde. Men når man så går ned i dem, sådan som jeg og flere kolleger har gjort, så kan man altså se, hvor ekstremt voldsomt det faktisk er. Da Struensee falder, og han bliver fængslet, og der er en retssag mod ham, og han bliver så senere henrettet også, der starter de vildeste hadekampanjer, hvor man ser Struensee skriftligt afbilledet som djævelen og alle mulige helt vilde historier om ham. De er en slags satiriske men egentlig ikke særligt sjove, fordi de er virkeligt modbydelige mange af dem og handler om, hvordan hans mor føder ham og nærmest løber skrigende bort, da hun ser ham, og han sidder der med horn i panden. Det er sådan ret eksplicit.

Men der begynder også at komme nogle visuelle ting dér, altså det man kalder etbladstryk. Et tryk hvor der simpelthen er en eller anden form for portræt af for eksempel Struensee eller Caroline Mathilde. Og det er noget, der bare gik som varmt brød på det her tidspunkt i København. Så det her med, at man begynder at interessere sig for de store, som man kaldte dem, og deres privatliv, det har man sådan set gjort altid. Men her ser man for det første tegnene på det, som man kan sige... Hvis man også flytter blikket ud i Europa dér i den sidste halvdel af 1700-tallet og starten af 1800-tallet, så kommer der simpelthen en ny celebrity-kultur. Altså, det kommer der simpelthen i Europa på det her tidspunkt. Man følger med i kendte menneskers gøren og laden. Det var så måske nogle andre kendte mennesker. Selvfølgelig var det også skuespillere og sådan noget, men de blev ikke altid anset for at være særligt interessante på det her tidspunkt. Men det er måske bestemte forfattere eller folk, der på en eller anden måde rammer noget særligt i denne her offentlighed. Så offentlighedens bevågenhed om kendte mennesker, kan man sige, har sådan set for alvor sin moderne fødsel der i slutningen af 1700-tallet.

Men hvorfor eller hvordan opstår der et behov for at sladre så voldsomt om dem?

Jamen altså, jeg tror faktisk, at man altid har sladret om folk. Og man kan sige, at sladder og rygter er jo på mange måder en måde, hvorpå folk de forholder sig til deres omgivelser. Hvis folk ikke gjorde det, så ville der jo også være noget galt. Hvis alle gik rundt og var ligeglade med andre mennesker og deres omgivelser, så ville vi også synes, det var mærkeligt. Men man kan sige, at hvis man nu til at starte med adskiller rygter på den ene side og sladder på den anden side, så kan man sige, at rygter er af en lidt anden karakter. Rygter er tit noget, der handler om, hvad man er i stand til at tro om andre mennesker. Det handler sådan set ikke om - hvis man ser på det som en historiker - om de er sande eller falske. Men de er interessante at se på, fordi de fortæller noget om, hvad var datidens mennesker i stand til at tro på? Hvad var deres forestillingsverdener?

Hvis vi tager en moderne parallel: Altså, jeg kan huske, at der gennem min ungdom og opvækst gik alle mulige rygter. Både om, at nogle bestemte firmaer, altså for eksempel McDonalds, havde rottekød i deres burgere. Og der var alle mulige rygter om Anders Fogh og hans seksualitet og alle sådan nogle ting. Man kan sige, at de her rygter blev et våben for dem, der fortæller dem. Fordi hvis man er fan af Anders Fogh, så er man ikke én, der viderebringer et rygte, som er negativt overfor ham. Men dem, der ikke er så glade for ham, de siger med glæde det dér rygte, men det er jo ansvarsfrit. De kan altid sige, "Jamen, det er bare noget, jeg har hørt. Det er bare et rygte." Så man har heller ikke noget ansvar for det budskab, der er i rygtet. Så rygter er en anden kategori end sladder.

Sladderens udspringer jo oftest af nogle mere nære sociale bånd, kan man sige. Man sladrede i landsbyen om nogen, der levede på en bestemt måde og sådan noget. Det var tit sådan noget meget mere lokalt og mere nært i en eller anden forstand. Og man kan sige, at nogle af de dér sladderting, som er i den moderne sladderpresse og på de sociale medier, er jo sådan set det dér landsbyagtige blæst op i en ekstrem størrelse. Problemet er bare: Hvem er det, der kontrollerer de dér flows af information, ikke? Fordi influenceren vil jo gerne kontrollere det, forstået på den måde, at det skal være positive ting, der er omtalt. Og så snart der kommer noget den anden vej, så mister de grebet om det. Og hvad er det så for nogle mekanismer, der går i gang? Og der kan man sige, at der er det altså særligt med nutidens mediebillende, at det går meget, meget hurtigt, og at man kan mobilisere folk også på en væsentlig hurtigere måde, end man kunne tidligere.

Men ikke desto mindre, så har man set også gennem tiden og helt tilbage til 1500-tallets England og så videre, at man kan mobilisere folk - ikke med sladder og rygter, men ved

at folk skriver for eksempel bønskrifter eller det, man kalder supplikker, hvor man siger, at vi er borgerne i den her by, og vi ønsker det og det og det. Altså, hvor man kan bruge det som en politisk mobiliserende faktor. Og på samme måde kan man også sige, at det, man ser i dag, når folk ryger ind i en shitstorm, det er jo også en ekstremt hurtig mobilisering af en kampagne for eller imod et eller andet bestemt.

Hvordan har hoffet reageret dengang på sådan nogle kampagner?

Jamen altså, "dengang" afhænger af, præcis hvornår i 1700-tallet vi er. Men hvis vi nu vender tilbage til den periode fra 1770 til 1773, hvor vi havde den her trykkefrihed, der var hoffet meget aktivt bruger af medierne. Forstået på den måde, at Struensee vendte sig sådan set ikke mod de dér stærke angreb mod ham. Jo, altså han indskærpede noget om, hvad den her trykkefrihed skulle bruges til, da man syntes, det var ved at gå for vidt med de der meget seksuelt betonedede angreb på ham og dronningen. Men da han faldt, og det nye styre kom til, de anvendte de nye muligheder i den nye offentlighed meget, meget, meget bevidst med sådan nogle spin-kampagner. Et højt placeret medlem af den nye regering sagde for eksempel til de københavnske præster, at næste søndag skal I prædike, og I skal lave en teologisk udlægning af Struensee og hans fald - Altså hvor det handlede om, at det var djævelen, og de havde været djævelens redskaber, men de nye kupmagere, der var kommet til, de havde været Guds redskaber, som så havde bragt orden i sagerne igen. "Gå ud og hold de dér prædikener, og sørg for en anden ting: Sørg for, at prædikenerne bliver trykt og distribueret i København bagefter, så man kan købe dem som skrifter." Og på den måde fik den dér tolkning af kuppet mod Struensee en enorm udbredelse, fordi regeringen - altså hoffet - målrettet arbejdede på at påvirke offentligheden gennem en regulær spin-kampagne, hvor præsterne var mediespydspidserne i det.

Sladder og de dér udfordringer af offentligheden kommer dér i den der trykkefrihedsperiode, hvor alle mulige lige pludselig kommer til orde. Og folk finder også ud af - og det er en meget vigtig ting i det her - hvad vil folk læse? Altså, der opstår et nyt marked. Der opstår en ny efterspørgsel hos nye publikumstyper for, hvad de vil høre. De vil ikke - sådan som man troede, at trykkefrihed skulle bruges til, eller ytringsfrihed skulle bruges til noget opbyggeligt, patriotisk, som gavtede samfundet og så videre. Nej, det er ikke det, folk vil læse, og heller ikke det, de vil skrive. De vil hellere læse noget, som er satire, og noget, hvor der nogen, der bliver hængt ud. Altså, underholdning, kan man sige, i

bund og grund. Så det er også, fordi der opstår et marked for den type af underholdning, hvor sladder og celebrities og hoffet indgår i.

Jeg sidder og tænker, at i det her anonyme medie, der er i dag, der - no surprise - har folk rigtig travlt med at kradse i overfladen og lave rygter om, at hende her bloggerens mand er hende utro, og hende her er en dårlig mor og så videre. Og jeg tror, at mange i dag ville sige, at det handler om jantelov. De skal sgu ikke tro, de er noget, fordi de kan sidde på Instagram og tjene mere, end jeg kan på en måned og så videre. Men hvorfor havde man dengang brug for at kradse i overfladen hos især sådan noget med Caroline Mathilde?

Jo, fordi det var så ekstremt skandaløst på en eller anden måde. Altså, man kan sige, kongefamilien var jo det mest ophøjede overhovedet. I princippet er kongen i Danmark jo indsat af Gud. Vi har jo enevælde i Danmark i 1700-tallet, og i princippet er kongemagten Guds repræsentation på jorden i en eller anden forstand. Så når en dronning har en affære med en tysk læge, så er det altså noget, som er så exceptionelt, at alle må tale om det. Også fordi det på mange måder var ret utilsløret. Altså, de trådte jo frem i offentligheden til arrangementer og i Det Kongelige Teater og Hofteatret og andre steder, hvor det var ret tydeligt for folk, hvad der var på færde. Man vidste det. Men der var selvfølgelig grænser for, hvor meget man havde lyst til at tænke mere på. Men det var der andre, der var helt med på at tænke med på, for de kunne også netop skrive nogle fabler eller et eller andet, som handlede om det, og kunne tjene nogle penge på at sende en eller anden form for "sladderblad" på gaden om det.

Så var ikke bare sådan et psykologisk behov. Det var også noget, der afspejler en eller anden form for kollektivt chok, tror jeg, for det var rimeligt vildt.

Men til gengæld har der jo været masser af... Altså, når vi har kigget på nogle af de dér skrifter, kan vi jo se alle mulige underlige stikpiller til noget, der har med nogle københavnerne at gøre i samtiden, hvor vi ikke kan finde ud af, hvem det handler om. Men hvor for eksempel en eller anden skriver - nu tager jeg bare et tænkt eksempel - "Den og den burde nok tænke lidt mere over, hvad ægteskabet egentlig burde være." Eller "Den og den person i Store Kongensgade burde nok gøre det og det." Altså, der har man i samtiden vidst, hvem det var, det handlede om, og man har måske vidst, at det handlede om en eller anden form for utroskab, eller hvad det måtte være. Men det er måske noget, der afspejler den dér almindelige sladderkultur og ikke den dér chok-skandaleting, som det, der skete i kongehuset, handlede om.

Der er nogen, som har været ofre for benhårde shitstorme. Altså, der har for eksempel været forfattere, der ligesom er kommet i klemme på grund af det skift, der var med Struensees fald, også fordi man i mange kredse antog trykkefriheden for at være Struensees værk. Og det vil sige, at man syntes jo, at folk var ligesom beskyttet af det her, når det var Struensee, der var ved magten, og det var hans love, og så kunne man bruge den. Og der er for eksempel et eksempel på én, som skriver meget satirisk om kongehuset, og så falder Struensee to dage senere, og så kommer der nogle nye magthavere til, som er meget mere konservative og bestemt ikke glade for den slags ting. Og så ved han godt, at nu er tingene lige pludselig vendt på en tallerken, og så gør han alt, hvad han kan bagefter, for at fremstå som den mest gudfrygtige og mest kongetro og alt muligt, fordi han ved godt, at nu brænder lokummet simpelthen. Altså, at nu er der nogle andre ved magten, og det, han havde skrevet tre dage tidligere, det kan man bare ikke sige i den nye situation. Så lige pludselig bliver han mere dydig end de dydigste og mere kongetro end de mest kongetro ofr at prøve at råde bod på de ting, han havde sagt. Men det havde folk jo læst, så han bliver simpelthen pint og plaget af andre skribenter, der bliver ved med at kalde ham en vendekåbe og alle mulige ting, hvor de på ret grov vis sviner ham til for hans synspunkter, selvom de selv måske havde ment det samme. Men de havde bare været heldige og havde ikke nået at skrive noget, der kunne anskues for at være ufordelagtigt i den nye situation. Så der er en del eksempler på folk, der bliver udskammet i offentligheden.

Jeg ser - meget sat på spidsen - for mig, at Struensee lidt har repræsenteret det, som det her anonyme forum gør i dag. At det er et behov, der er for folk, at kunne få luft for deres frustrationer i forhold til, at hvis de går ind og skriver det på en influencers Instagram-post, så bliver der måske slettet. Eller... Det er der ikke nogen, der gider at høre på. Det her forum har 10.000 anonyme brugere, og folk er jo medlem af en årsag, selvom det er meget, meget hårdt, det der bliver skrevet. Og du kan jo ikke tro en pind på det, fordi det er anonymt. Men har folk ikke været trods alt taknemmelige for, at han åbner op for trykkefriheden, selvom det så vender sig imod ham på en eller anden måde?

Jo, altså, det tror jeg, mange har været. Det er i hvert fald det, skribenterne udtrykker. Altså, de skriver jo ikke, at det er Struensee, der har lavet det. Det er jo til kongen altid. De siger, "Vi takker kongen for, at vi nu kan skrive frit." Og det er et meget, meget, meget tydeligt tilbagevendende træk hos skribenterne, at de er meget bevidste om, at de har fået den her trykkefrihed og den her nye ytringsfrihed. Og derfor bliver der også på

mange måder en eller anden form for selvcensur og selvregulering, men også på mange måder, at man angriber folk for at gå for langt nogle gange. Fordi man er også bange for, at den her ytringsfrihed skal blive fjernet igen. Så der er en meget stor form for selvregulering i offentlighed, hvor folk siger, "Det kan man ikke tillade sig at skrive, og det og det skal man ikke læse. Det er noget smuds." Altså, folk har enormt travlt med hinanden, og hvad de skriver.

Og det, der også for eksempel kommer frem her, det er også tidsskrifter, som anmelder mange af de her trykkefrie skrifter, og hvor de har meget, meget travlt med at skrive hele tiden og udhænge det ene skrift eller det andet som værende smuds, og som at være ølstuesnak og alt muligt andet, ikke? Så der har været selvfølgelig en meget stor taknemmelighed i hvert fald hos nogle for den her nye mulighed. Men der er også nogle, der har ment, at det er gået for vidt, og at noget af det har været for blasfemisk, for eksempel. Så man skal ikke glemme, at der er også nogle, der syntes, at der var noget, der skabte uorden i tingene.

Hvis man ser på en moderne offentlighed, som du taler om, med sociale medier og influencere og så videre, der er jo også nogle massepsykologiske mekanismer på spil på en eller anden måde, ikke? Altså, det der med, at folk bliver grebet af nogle bestemte ting, ikke? Altså, af at en influencer eller en eller anden offentligt kendt person kommer med et udsagn, som folk så tager afstand fra og deler og deler og deler. Og pisker en eller anden stemning op. Men det er jo også på mange måder en meget nem måde at reagere på, ikke? Altså, man kan bare sige, at det er for dårligt, eller man kan sige thumbs up til et bestemt udsagn. Folk skan jo også bare en gang imellem tænke sig om, hvad det er, de gør. Også de influencere, der stiller op til at være influencere, og alle dem, der vælger at følge. Hvis man er træt af en eller anden, så kan man lade være at følge vedkommende. Altså, men det er, som om enhver mediebruger har en fornemmelse af, at de har en rettighed til at have en mening om alt og alle. Og det har man også en ret til, og man har også er ret til at udtrykke den. Men spørgsmålet er: Hvad ønsker man at bruge den ret til? Hvad ønsker man at bruge sin ret til? Hvis man har lyst til at bruge den til at svine en eller anden influencer til, so be it. Men man kan jo ikke forvente så, at hele verden bliver lavet om fra det. Altså, sådan er det jo ikke.

Man skal være.

Så har jeg sagt farvel til Ulrik. Jeg synes, det er interessant, det der med at hvis du lever en livsstil, hvor du er lidt udfarende eller deler meget ud af nogle private ting, så er man

bare automatisk eksponeret for kritik og sladder. Og at vi som mennesker bare er sultne efter det. Som Ulrik sagde, er det en pengemaskine. Der er jo nogle, der lever af at blive talt om, og nogle der lever af at tale om andre. Og så synes jeg, det er interessant, hvordan man i 1770'erne har givet trykkefrihed og så alligevel mere og mere og mere indskrænker censuren omkring det. Lidt ligesom jeg føler, der bliver gjort i dag. Instagram er jo et offentligt medie, men det er brugerne bag, der bestemmer, hvad der får lov at blive af kommentarer og billeder og så videre. Og det samme på Jodel kunne man se, at dem bag ligesom har lavet nogle instanser, der gør, at du ikke bare kan sige, hvad du har lyst til på et anonymt medie. Der er nogle regler for, hvad der ligesom er for over stregen at snakke om. Jeg bliver da i tvivl om, om vi som mennesker på nogen måde er blevet klogere. Altså, jeg bliver da selv tiltrukket af en artikel, hvor der står et eller andet skandaløst om én, jeg kender til. Men samtidig ved jeg også godt, at hvis det var mig, der blev talt om, så ville jeg da også håbe, at der var nogen, der gik ind og slettede hele lortet for mig eller lavede en lov, så der ikke måtte blive talt om mig længere. Men om prisen ligesom for at være et offentligt ansigt bare er, at der bliver talt om dig på nogle måder, du ikke selv bestemmer, og at der sker nogle ting omkring dig, som du ikke selv kan styre... Det hænger bare ikke helt sammen i forhold til, at Instagram jo et medie, du selv bestemmer over. Det er meget paradoksalt, at du selv er i kontrol over, hvad du lægger derud, og du er selv i kontrol over, hvad du sletter, men du er ikke i kontrol over, hvad der bliver sagt om dig. Det er interessant, hvad der bliver af det her sladdermedie nu og fremover, og hvordan det hele ser ud om 10 år, fordi jeg tænker da, at det er blevet værre.

Det, Ulrik fortalte om affæren mellem Struensee og Caroline Mathilde, gjorde virkelig indtryk på mig. Hvordan offentligheden bagtalte og sladrede om dem, at Struensee blev lagt for voldsomt had og portrætteret som en djævel. Det kommer virkelig bag på mig, at de dengang var lige så grove, som vi er i dag.

Jeg er hjemme igen. Jeg optager. Heldigvis er min kæreste Christian her. Jeg har brug for lige at vende det med ham.

Tænk, hvis der var nogen, der var så interesserede i at få mig ned med nakken, at de gik ind i det mest private, jeg har, som er vores forhold, og brugte det imod mig. Altså, udbasunerede private detaljer om sex og private ting og brugt det.

Jo, man kan sammenligne det meget med, at inden for de sidste mange år har der jo tit i den politiske verden været situationer, hvor folk får et problem eller en shitstorm på grund af noget, deres ægtefæller gør, eller at et eller andet sted, de er ansat, gør et eller andet, som er dårligt i politiske modstanderes øjne. Og det er jo meget det samme, at man angriber ægtefællen for at ramme den person, der er den offentlige person af de to.

Ja. Men ens privatliv og ens sexliv det er nok det allermest forfængelige ved én, de går ind og rammer. Det er jo så privat, at når det så bliver udbasuneret på en så offentlig måde, kan jeg bare forestille mig, at det er dér, det virkelig gør ondt, og dér man virkelig kan ramme folk på deres allermest sårbare, ikke?

Jo, men jeg tænker så også, at lige med eksemplet med Struensee og Caroline Mathilde var det jo også, fordi det var lidt uhørt, det de lavede med hinanden. Altså ikke nødvendigvis selve sexen, men bare det at de havde det, var jo noget, der var shitstormen værdig, eller hvad man skal sige. Så på den måde var det jo ikke sådan, at de havde et fuldkomment normalt forhold og at det så blev brugt imod dem. Det var jo noget, der godt kunne kritiseres.

Nej, nej. Men jeg synes bare, det er noget nok langt størstedelen af mennesker kan relatere til, er det mest sårbare. Det er samtidig også det, vi elsker at høre om, ikke?

Jo, præcis.

Medierne ved jo godt, hvad der tiltrækker. Men jeg tror, at hvis ikke man har stået i en situation, hvor det er én selv, der bliver udleveret, så er det svært at lukke for kilden på en eller anden måde. Fordi hvis alle i Danmark var ude for sådan en shitstorm, eller den Struensee var ude for, så er jeg ikke sikker på, at man ville være lige så stride mod hinanden i medierne, hvis man havde prøvet det på egen krop.

Nej, du har ret i, at det er jo i citationstegn "harmløst", så længe man ikke selv ved, hvor ondt det kan gøre på én. Også tit det dér med, at man ikke er ansigt til ansigt med den, der bliver shitstormet. Og sådan var det jo både i dag, men også i 1700-tallet. Altså, de mennesker, der talte og skrev grimt om Struensee, for eksempel, mødte ham jo heller ikke oppe på Christiansborg Slot. Altså, de skulle heller ikke kunne se ham øje til øje.

Så på den måde er shitstormen i 1700-tallet og i dag jo meget ens. Altså, det er jo de samme ting, der driver det på en eller anden måde.

Ja. Og selv sådan noget som shitstorms på sociale medier, hvor jeg tror, at mange har opfattelsen af, at du er lidt tættere på den, du følger, fordi det ligesom er deres verden, man bliver lukket ind i... Så er der så også bare meget mere at gå efter og mange flere platforme og måder at gå efter folk på. Der var jo ikke nogen ude i København i 1700-tallet, der bare kunne gå hen til Struensee og sige, "Fuck dig! Du er nederen!" Men i dag ville man kunne skrive det til ham direkte på Instagram, uden at det rammer dig, fordi han ved ikke, hvem du er. I dag må sådan en shitstorm meget hurtigt, tænker jeg, kunne komme totalt ud af kontrol, fordi alle jo bare kan være med med det samme.

Jo præcis. Altså, det er både den samme måde, men så er der også begrænsninger, ikke? Også fordi dengang var det jo trykte medier, så hvis der var nogen, der ville kontrollere det, kunne de bare stoppe trykpressen, ikke? I dag bliver det ligesom genereret på mange forskellige måder, som jo så er med til det, du siger at gøre det svært at kontrollere.

Ja. Og selvom vores platforme er meget i vores egne hænder og meget ens egen kontrol, så går det så stærkt, at så snart det ikke er på din egen platform eller din egen profil, så kan det jo gå totalt ud af kontrol.

Ja. Og netop det der med at det kan gøres så hurtigt, altså gøres i så højt tempo, gør jo også, at man måske ikke har den periode, hvor man når at tænke, "Hvad er det egentlig, jeg er i gang med nu? Og hvad er konsekvenserne af det?" Altså, dengang man skulle trykke til, der nåede man alligevel at tænke, før man lagde det ind og fik det distribueret: "Er det skidt, det vi har gang i her?" At man så ikke altid har syntes det, fordi shitstormen også eksisterede dengang, er jo så noget andet. Men der var måske lige den der længere tid, hvor man kunne trække land, end der er i dag.

Men jeg synes, det er sjovt, hvordan dynamikkerne har været de samme, og hvordan man har kunnet blive så vred på en offentlig person, man slet ikke kender, fordi noget de gør, strider imod ens egen overbevisning. Selv dengang har der været nogle ting, der bare har været så skandaløse, at de har kunnet medføre en shitstorm.

Ja. Og igen, hvis man tager udgangspunkt i det med Struensee, så er det jo meget sjovt, at dem, der ender med at hade ham, er dem han allerhelst vil hjælpe. Selv der, hvor man har lyst til at sige, at jeg gør kun gode ting for jer, så er det dem, der er med til at bringe ens fald med sig, fordi du så gør noget, som for dem er utilgiveligt.

Man kan godt høre, at vi er to historikere. Ha ha ha.

Ja, det er måske lidt indspist. Ha ha.

Så sociale medier er sladder. Det er perfekt iscenesatte fotos af mennesker opereret til at opfylde vores umulige krav til ansigt og krop. Det er dårligt selvværd hos følgerne. Det er det, jeg har opdraget på min rejse ind i menneskets forfængelighed. Men der må da også være gode ting, noget godt vi kan bruge de sociale medier til, og al den energi vi lægger i dem. I næste episode besøger jeg en ungdomsforsker, for det er jeg nødt til at undersøge. Det kan ikke slutte her.

Forfængelighedens Århundrede er produceret for Loud af Vores Tid, Nationalmuseets digitale medie. Få historisk perspektiv på nutiden i din podcast-app, på www.vorestid.dk eller besøg www.loud.land.